

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LVIII. Dubitans, Dibietas, Dubitare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

Diaz. reg. 523, etsi filia sit dives, d. l. fin. & bona habeat propria, Alex. in l. 1. num. 12. ff. solut. matrim. quod & verum est, si vel maxime ab extraneo aut marito suo filia esset dotata, quia pater adhuc ipsi dotem assignare tenetur, Bald. Novell. in tract. de dot. p. 6. priv. 16. num. 8. Vult. 2. conf. Marpurg. 49. n. 4.

XVII.

Dos debet assignari secundum consuetudinem regionis vel patriæ. Corneus conf. 48. incip. de pluribus. col. 3. volum. 2. & conf. 107. incip. in hac col. penult. & fin. vol. eod. & conf. in. videtur. col. 2. vol. 11. Socin. confil. 288. circa prim. quest. col. 7. n. 17. lib. 2. Conf. Arg. 1. conf. 36. n. 38.

XVIII.

Dos mulieris est proprium matrimonium, l. 3. §. ergo etiam §. ff. de minor. l. Pompejus 8. ff. fam. l. c. i. l. pater filiam 14. in princ. ad Leg. Falcid. l. in rebus 30. C. de jur. dot. l. unic. §. & hoc ex rei. 14. C. de rei. ux. ad. l. quævis 75. ff. de jur. dot. l. fruct. 7. §. si fundum vero 12. l. si consil. 24. §. si maritus §. ff. solut. matr. l. pater filia 71. ff. solut. matr. gl. in l. Lucius Titius. ff. quibus mod. pign. solv. Vult. 2. conf. 29. num. 1. Mulieri enim debetur etiam constante matrimonio, l. servum dotalem 21. ff. de manumiss. & dicitur esse in bonis uxoris. l. 4. ff. de collat. bon. respectu mariti aliena, & naturaliter in dominio uxoris etiam constante matrimonio. l. in rebus 30. C. de jur. dot. atque sic rei vindicatione experiri posse ait, l. 3. Cod. de Rei vindic.

Declara, maritum Legis autoritate haberi ac esse Dominum rerum dotalium quoad effectum rei vindicationis, ac ius utendi fruendi, sed non nisi revocabiliter, mulierem verò jure naturali ac revera Dominam permanere, d. l. 30. C. de jur. dot. prout sentiunt Francisc. Connan. l. 8. comm. 9. Johan. Cora. lib. 5. miscell. cap. 14. Jac. Cujac. 10. obs. 52. Carpov. 2. Jurisprud. Forens. conf. tit. 42. de fin. 19. n. 21.

XIX.

Dos & donatio propter nuptias æqualitatem desiderant, Auth. equalitas. C. de pact. convent. Auth. dos data. Cod. de donat. ante nupt. §. est aliud. Insit. de donat. c. donatio ibique. Canonista de donat. inter vir. & ux. Gail. lib. 2. observ. 178. n. 1.

XX.

Dos in priori matrimonio constituta, censetur repetita cum omnibus suis qualitatibus in contractu matrimonii secundi, Gail. lib. 2. observ. 82. num. 7. per l. 30. de jur. dot.

Hanc regulam eleganter declarat Sandæus lib. 2. decis. Eris. tit. 2. de fin. 3.

XXI.

Quotiescunque non constat de verà dotis illatione, toties nec debetur dotalitium, quia hoc constituitur intuitu dotis.

Exempl. hinc igitur ob solam mariti confessionem de dote illatâ non tenebuntur agnati dotalitium constituere, quia talis confessio fraudis suspicione laborat, secus est in liberis, Carp. P. 2. C. 44. d. 10.

Limit. nisi vidua post mortem mariti dotem

unâ cum usuris offerat, modo tamen dos fuerit promissa, Conf. Henn. de jure dot. c. 4. §. 22.

XXII.

Quodcumque juris habet usufructuarius, illud quoque vidua habet in dotalitio, quia dotalitium nihil aliud est quàm usufructus; hinc locare alteri poterit dotalitium, servitutem eidem imponere &c. ita tenebitur ad inventarii confectio-nem.

Limit. ut procedat, si vidua ipsa habeat bonorum administrationem: Aliud est, si certas pensiones annuas (Aliment Gelder) accipiat.

An de dotalitio transigi possit, vid. Rubr. TRANSACTIO.

XXIII.

Vidua habet jus retentionis in bonis mariti, donec ab heredibus præstetur dotalitium. Wesenb. Conf. 77. vol. 2.

XXIV.

Fructus dotalitii mortuâ usufructuariâ dividuntur inter agnatos & heredes pro ratâ temporis, Wesenb. P. 2. Conf. 93. n. 10.

XXV.

Vidua usufructuaria tenetur ædificare & reparare dotalitium, si sit resectio modica; ruinosa autem ædificia reparari faciat expensis eorum, qui successionem expectant. Ludovic. Roman. singul. 148. neque tenetur vidua de dotalitio suoolvere debita, mariti, nisi promiserit. Myrsing. Resp. 38. n. 3.

CAP. LVIII.

Dubitans, Dubietas,
Dubitare.

Axioma I.

Dubitare de singulis non est inutile, gl. in l. nemo. C. de Summa Trinitate. optime enim per rationes dubitandi & decidendi veritas invenitur: dubitatorum enim solutio veritatis est inquisitio. Moguntin. in consil. 3. inter conf. Zas. 1. num. 3. & 4. in 2. tom. Conf. Arg. volum. 2. conf. 57. num. 97. & Jas. 86. num. 30. lib. 5. oportet non solum dubitare, sed etiam rectè dubitare; solvere enim nescit is qui modum nescit, & qui sine dubitatione tali ad solutionem & inventionem veri progrediuntur, similes sunt iis qui iter faciunt nescientes, Aristot. 3. Metaph. 1.

Excipe: nisi res per solas rationes decidendi tractare non est necessarium, Erncitus Cothm. lib. 2. respons. 53. n. 4.

II.

Dubitans ab ignorante non distat, l. manifestissimi 22. §. si autem 2. Cod. de furt. Gamm. Lufit. decis. 91. num. 1. in princ. gloss. in l. de statu 15. ff. de testam. Bart. in l. admonendi, in 4. col. ff. de jurejur. cum dubitans & ignotans regulariter comparentur, Alex. & Dec. in l. quamdiu. C. qui admitti. Conf. Arg. conf. 67. num. 15. lib. 1. vid. l. 2. §. si qui ff. de bom. liber. exhib. Tiraqvell. de retract. p. 1. §. 36. gl. 2. num. 31. Hannibal. in l. naturaliter. num. 192. de usuc. Menoch. conf. 9. n. 53.

Unde

Unde & non solum errans, sed & dubitans poterit datum factumve repetere, §. *quæ de fullore 16. Inst. de furt. l. fin. C. de condit. indeb. l. 1. de legat. 3. Treutl. 1. disp. 22. thes. 4. lit. e.* cum ignorantiam dubitatio imitetur, *l. 1. in princ. ff. de legat. 3. l. 14. l. 15. ff. qui testam. fac. poss.* Hinc efficitur, quod testis dubitativè deponens nihil probet. Bartol. in *l. 2. §. idem Labeo. num. 5. de aqu. plur. arcend.* quia dubia probatio non est probatio. *cap. in presentia de probat. vid & Vasq. lib. 7. contr. jur. 63. num. 4. Ungep. exerc. Justin. quest. 2.* ubi ait, quod quando dubitans in *d. l. fin. C. de condit. indeb.* comparatur ignorantanti, illud non fiat quoad bonam fidem, quam dubitans nunquam habuit, aut habere potest, sed fiat quoad conditionem indebiti: cum in dubitante cesset ratio, quæ conditionem impedire solet, nimirum donationis præsumtio, nec qui animo titubante solvit, donare videtur. Hinc in materia possessionis d. dubitationem faciunt duplicem, unam, quæ plus habet fidei, quam suspicionis, alteram, quæ minus habet fidei, plus suspicionis. Qui enim dubitat, an res sua sit, magis tamen opinatur rem suam esse quam alienam, illasæ conscientia adhuc rem possidere dicitur. At qui ita dubitat, vix ut credat rem suam esse, & planè suspicetur rem esse alienam, non probabilem habet opinionem, sed in supina prius crassaque dubitatione versatur, lasamque adeo habet conscientiam, ac in dubio in mala fide erit. *l. un. C. unde vi. nec jure possidere videtur, vid. Fach. contr. jur. 65. Covarr. ad c. possessor de R. l. in 6. p. 2. §. 7. num. 3. & Surd. decis. 265. num. 17. ubi num. 47. & 62. dicit, quod dubitans tenetur inquirere, & de facili potuit certificari, Franc. Bec. conf. 111. num. 11. Idem Surdus conf. 379. num. 18. & conf. 528. num. 43. Decian. conf. 39. num. 21. vol. 2. Stort. Odd. de restit. in integr. part. 1. quest. 8. art. 9. num. 47. Farinac. fragment. crimin. part. 2. lit. I. n. 96.*

III.

Inter homines nihil est sic indubitatum, ut non possit suscipere quandam sollicitam dubitationem. *Nov. 44. cap. 1. §. 3.* unde videmus, quod dubitare solent etiam peritiores, *l. 17. de jur. patr. & Triboniano etiam non erat infrequens dubitationes fingere & ullæ fuerunt unquam, §. & plures 2. Inst. de vulg. subst.*

IV.

Dubitationes sæpe vanæ sunt *Nov. 19. in præfat. talis est, ubi in casu instrumenti versamur. Joh. Cephal. conf. 480. num. 10. Joh. Goedd. conf. Marpurg. 33. num. 48.* nec in re satis clara longior inducenda dubitatio, ut ait Castr. *conf. 466. ad quod num. 1. vol. 1. per l. ille aut ille 25. §. cum in verbis 1. ff. de legat. 3. l. jam hoc jure 4. §. ult. de vulg. subst. fac. l. à nullo 4. C. de fer. l. continuis 37. §. 1. de V. O. Welenb. 1. conf. 24. n. 14.*

CAP. LIX.

Dubium.

Axioma I.

In dubiis & de jure non ita clarè decisis casti-

bus licet imitari & sequi exempla aliorum, *l. Titius 54. 14. ibi: quod mihi videtur non tantum acquiritur ad SC. Trebell. l. filius emancipatus. ibi sic enim invenit ad Legem Corneliam de fals. l. 3. ibi: probatis iis quæ in oppido. Cod. de edif. privar. quod adeo procedit, ut si de jure aliquid non valeat, si tamen servetur de facto, observandum sit, Glossa in *l. qui habebat. §. 1. ff. de manumiss. Alexand. conf. 107. incipit, pro investigatione lib. 3. Hartmannus Pistor. lib. 1. quest. 15. num. 106. Jason. in *l. dedi. §. si liber. num. 1. ff. de condit. caus. dat. Decius in cap. ob atæ. de appellation. Cagnol. in *l. si quis major. num. 216. C. de transact.****

II.

In dubiis à verborum proprietate non est recedendum. *l. non aliter 9. ff. de legat. 3.* Regulariter enim, quoties dubitatur in Lege de re aliqua vel disponitur,abilitas alii omni respectui præponenda est. *l. qui testamento 14. ff. de testam. Hartm. Pistor. 1. q. 38. num. 21.*

Limita, nisi quando lex vel dispositio in sensu proprio absurditatem, iniquitatem vel inhumanitatem contineret, *l. in ambigua 19. ff. de Legib. vel quando ratio dispositionis, quæ in dubio attendenda est, repugnaret, vel quando communis usus loquendi (ut qui in talibus casibus attendendus est. Alc. conf. 204. n. 4. & conf. 307. Consil. Arg. 1. conf. 1. n. 72.) esset in contrarium. Everh. in loc. ab opin. Vulg. num. 5. pag. 125.*

III.

Dubitationis tollendæ causa sæpe quædam in oratione adjiciuntur, quæ, etsi non exprimerentur, inessent, *l. 47. in fin. de condit. & demonstr. l. 56. ff. mand. l. 81. de Reg. Jur. Dn. D. Büsch. commentar. defend. 2. F. 55. not. 3.* Hinc dicitur, quod quæ dubitationis tollendæ gratiâ adduntur, jus commune non lædant, sed potius ex ea interpretationem recipiant, per ea quæ congescit Decius *ad d. l. 81. de Reg. Jur.* quam regulam illustrat exemplo Hænon. *ibid. disput. 9 pag. 107. ubi vid.* Unde etiam multa in dubiis tolerantur, quæ in casu claro non permitterentur. Exempla hujus regulæ vide apud Alciat. in *l. ult. C. de transact.* & in his quæ dubia sunt, quod certius existimamus, tenere debemus, *cap. juvenis. de sponsalibus.*

IV.

In dubio actus debet judicari potius licitus quam illicitus. Alciat. in *tr. de præsumt. 2. reg. præf. 1.* maxime quando versamur in his quæ non sunt de genere prohibitorum. *Marf. conf. 61. n. 28. & 96. num. 8. Bertazol. decis. 2. conf. 385. n. 10. & 11.*

V.

In dubio animus nocendi non præsumitur. Gloss. in *l. fluminum. §. fin. de damn. infecti. Salicet. in *l. altius. C. de servit. Paul. Castr. in *l. cum eo ff. de serv. urb. præd. Alex. de Imol. conf. 174. lib. 2. Consil. Argent. Conf. 88. n. 28. lib. 1.* cum in dubio nemo credatur in id consensisse, quod sibi nocet. Hænon. *ad l. 9. disp. 3. de R. I.***

VI.

In rebus dubiis judici facultas est concessa superiores Magistratus consulendi. *Nov. 82. §. pen. & Nov. 113. §. cæterum.*

¶ VII. In